

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU

RP.63.42.2026

Gdańsk, dnia 19 czerwca 2026 r.

Pan
Jerzy Szarmach
Zastępca Wójta Gminy Smętowo Graniczne
ul. Dworcowa 10
83 – 230 Smętowo Graniczne

Szanowny Panie Wójcie,

wnioskiem z dnia 11 czerwca 2026 r., doręczonym do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku w tożsamej dacie, zwrócił się Pan z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie problematyki związanej z dopuszczalnością sfinansowania przez gminę kursu prawa jazdy kat. C dla **strażaka ratownika** z jednostki ochotniczej straży pożarnej mającej siedzibę na terenie gminy.

Analiza powyższego zagadnienia powinna nastąpić z uwzględnieniem regulacji wynikających z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. *o ochotniczych strażach pożarnych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 244 z późn. zm.), w tym jej art. 10. Przepis ten zawiera katalog wydatków, które winny zostać sfinansowane z budżetu gminy w ramach realizacji jej zadania własnego. Katalog ten ma charakter zamknięty. Oznacza to, że nie podlega on wykładni rozszerzającej.

W dalszej kolejności wyjaśnić należy, że – w związku ze zmianą stanu prawnego – przywołane w treści Pana wniosku stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wyrażone w piśmie z dnia 1 lipca 2022 r. (WA-023/49/22), częściowo straciło swoją aktualność. W piśmie tym wskazano bowiem, że w katalogu zadań, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ww. ustawy, nie mieszczą się koszty szkoleń organizowanych na rzecz ochotniczych straży pożarnych. Tymczasem zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1a ww. ustawy, który wszedł w życie z dniem 8 września 2023 r., *w ramach realizacji zadania własnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej gmina zapewnia, stosownie do posiadanych sił i środków, ochotniczemu strażom pożarnym: finansowanie szkoleń **innych niż** wskazane w art. 11 ust. 1 oraz szkoleń z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.*

Wspomniany powyżej przepis art. 11 ust. 1 ustawy *o ochotniczych strażach pożarnych* odnosi się do prowadzonych nieodpłatnie przez Państwową Straż Pożarną *szkoleń, w tym szkoleń specjalistycznych **strażaków ratowników OSP** oraz **kandydatów na strażaków ratowników OSP**, na podstawie programów opracowywanych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i zatwierdzanych przez ministra właściwego do spraw*

wewnętrznych oraz na podstawie programu kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2025 r. poz. 91). Rozwinięcie tego przepisu następuje w jego ust. 2, który stanowi, że w ramach szkolenia, o którym mowa w art. 8 pkt 5 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, (tj. podstawowego, przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych szkolenia dla kandydatów na strażaków ratowników), realizowane są treści kształcenia przygotowujące do nabycia umiejętności prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych oraz kierowania ruchem drogowym.

W tym miejscu wyjaśnienia również wymaga, że przez szkolenia, o których mowa w zacytowanym powyżej art. 11 ust. 1 ww. ustawy, rozumie się między innymi: szkolenie podstawowe strażaka ratownika OSP oraz kursy przygotowujące do uzyskiwania przez strażaków ratowników OSP kwalifikacji i uprawnień do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t.¹.

Korelacja wyżej powołanych przepisów prowadzi zatem do wniosku, że szkolenie dla strażaków ratowników OSP może zostać sfinansowane przez gminę, o ile zostaną spełnione przesłanki wymienione w art. 10 ust. 1 pkt 1a ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, a więc jeżeli szkolenie to nie zawiera się w katalogu szkoleń, o którym mowa w art. 11 ust. 1 tej ustawy. Katalog ten natomiast, zgodnie z programem szkoleń, który został opublikowany na stronie Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, obejmuje kursy przygotowujące do uzyskiwania przez strażaków ratowników OSP kwalifikacji i uprawnień do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t.

Ocena prawa poruszanej w niniejszym wniosku problematyki nie może jednak zostać przeprowadzona z pominięciem treści art. 11 ust. 6 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, który stanowi, że gmina może wspierać finansowo Państwową Straż Pożarną w prowadzeniu szkoleń, o których mowa w ust. 1, stosownie do posiadanych środków finansowych.

Zatem w odniesieniu do szkoleń, o których mowa art 11 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych ustawodawca przewidział nieodpłatną ich realizację przez Państwową Straż Pożarną, przy jednoczesnym dopuszczeniu możliwości wsparcia finansowego Państwowej Straży Pożarnej przez gminę na podstawie art. 11 ust. 6 tej ustawy.

Uzupełniając wskazać także należy, że z art. 32 ust. 5 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych wynika możliwość udzielania przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym gminy, dotacji na rzecz OSP. Przepis ten przewiduje wprost, że jednostki samorządu terytorialnego mogą przekazywać ochotniczym strażom pożarnym dodatkowe środki pieniężne również w formie dotacji. Wśród przedstawicieli doktryny przyjmuje się, że w przypadku, gdy OSP realizuje zadania jednostki samorządu terytorialnego, to koszty tego zadania powinny być finansowane z budżetu gminy. Jeśli są to jednak inne zadania, to jednostki samorządu terytorialnego powinny koszty tych zadań finansować w drodze dotacji celowych, z zastosowaniem odrębnych przepisów (tak: R. Kowalczyk [w:] K. Kiczka, T. Kocowski, M. Raduła (red.), Ustawa o ochotniczych strażach pożarnych. Komentarz, wyd. 1, 2026, art. 32, Nb 2).

¹ Programy szkoleń zostały opublikowane na stronie Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, <https://www.gov.pl/web/kgpsp/programy-osp> (dostęp: 10.03.2024 r.).

Jednocześnie pragnę podkreślić, że wyjaśnienia udzielane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Gdańsku powinny zostać potraktowane wyłącznie jako stanowisko tut. Izby, które nie jest wiążące zarówno dla wnioskującego o udzielenie wyjaśnienia w sprawie stosowania przepisów o finansach publicznych, jak i również dla organów rozstrzygających w indywidualnych sprawach. Regionalne izby obrachunkowe nie posiadają bowiem uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa, lecz jedynie do ogólnej interpretacji przepisów związanych z funkcjonowaniem finansów publicznych.

Z poważaniem

Luiza Budner – Iwanicka
Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

Do wiadomości:

- 1) członkowie Kolegium w/m,
- 2) Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej w/m,
- 3) Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w/m.

Publikacja:

Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.